

af Statens under de civile Ministerier hørende Bygningsvæsen under een Direktør, til hvis Raadighed der kun stilles Konduktører, som lønnes ved Bevillinger paa de aarlige Finanslove; den Opgave, der i Forslagets § 3 stilles Bygningsdirektøren, kan ingen Mand løse, idet der neppe gives den Mand, der samtidig er i Besiddelse af den Kundskabsfylde i kunstnerisk og teknisk Henseende og den Arbejds- og Administrationsevne, der behøves for at udfylde en saadan Stilling blot nogenlunde tilfredsstillende. Direktøren maatte nødvendigvis til sin Assistance have andre dygtige Arkitekter med *selvstændigt Ansvar*, men saadanne faar man ikke paa de Vilkaar, der her bydes „Konduktører“. Ser man paa de Stadsarkitekten i København ifølge Vedtæg af Marts 1908 paahvilende Forpligtelser, da ere de meget nær de samme for Københavns Kommunes Vedkommende, som i Lovforslaget tænkes paalagt Bygningsdirektøren for Statens Vedkommende, men Stadsarkitekten i København, — under hvis Tilsyn er henlagt 154 større og mindre Bygninger, et Antal, der er lille i Sammenligning med det Antal Statsbygninger, *spredte over hele Landet*, der staa og maa under Tilsyn —, har til sin Raadighed 9 fast ansatte og pensionsberettigede Tjenestemænd, derunder 7 Arkitekter, af hvilke de to som Afdelingsarkitekter have en Gage af 4,000 Kr., stigende til 5,500 Kr., og Stadsarkitekten lønnes selv med 5,500 Kr., stigende til 7,000 Kr. Desforuden arbejder der for Tiden 12 ikke fast ansatte Arkitekter og Tegnere samt 2 Skrivere paa Stadsarkitektens Kontor, hvortil Udgiften er ansat til 17,435 Kr. I alt kalkulerer Københavns Kommune sine Udgifter til det under Stadsarkitekten fungerende Apparat til 54,552 Kr., naar man alene regner med Begyndelsesløningerne og ikke tager Hensyn til Alderstillægene. Det eneste bestemte, der i nærværende Lovforslag indeholdes om Udgifterne, er Lønnen til Bygningsdirektøren, nemlig 6,000 Kr. aarlig, stigende til 7,800 Kr.

I Anmærkningerne til Lovforslaget oplyses det, at Staten i de 5 sidste Aar gen-

nemsnitlig kun har haft en aarlig Udgift paa ca. 21,000 Kr. (for Finansaaret 1908—09 er opført 24,000 Kr., hvoraf de 16,400 ere Bygningsinspektørernes Lønninger) til de 5 Bygningsinspektorater, i Spidsen for hvilke der staa 5 fremragende Arkitekter, og det maa derfor erkendes, at Staten har et ganske overordentlig billigt Tilsyn med sit Bygningsvæsen. For *Nybygningers og større Hovedstandsattelsesarbejder*, som Bygningsinspektørerne ifølge deres Stilling have at bringe til Udførelse, oppebære de som Honorar samt til Dækning af Udgifterne ved Udarbejdelsen af Projekter til og Tilsyn med Arbejderne 3 pCt. af Byggesummen. Imod denne Honoreringsmaade har der rejst sig Indvendinger og uden Tvivl ud fra det Synspunkt, at der i den kunde ligge en Fristelse til at gøre Arbejderne mere omfattende end strengt taget nødvendigt; dette er en vel barok Tanke, thi naar der honoreres for et Arbejde, retter Honoraret sig jo altid efter Arbejdets Størrelse, og hvad enten Honoraret er 3 pCt., eller det fastsættes paa anden Maade, maa Fristelsen, om en saadan i det hele taget eksisterede, være lige stor. Men imidlertid kan det Spørgsmaal løses paa den Maade, at Bygningsinspektørerne faa en større aarlig Løn, imod at de fremtidig skulle udføre alle Hovedvedligeholdelsesarbejder uden særligt Honorar. Hvad Nybygninger angaa, da staa det Staten frit for, om det vil lade Bygningsinspektørerne eller andre Arkitekter udføre dem. Naar Københavns Kommune lader private Arkitekter bygge for sig, honorerer den efter akademisk Arkitektforenings Regler, hvilke gaa ud paa *mere* end 3 pCt., naar det ikke drejer sig om meget store Arbejder, og vi ser ogsaa, at i det af Ministeriet for offentlige Arbejder i Aar stillede Forslag om Opførelse af et nyt Rigsarkiv er der beregnet et Honorar, der er ca. 50 pCt. højere, end hvis det var sat til 3 pCt. af Byggesummen. Ved Opførelsen af Skolen paa Duevej, som kostede Frederiksberg Kommune i alt godt 400,000 Kr., var Arkitekthonoraret (foruden Konduktørløn) 4,8 pCt. af Bygningsarbejdet og 4,17 af